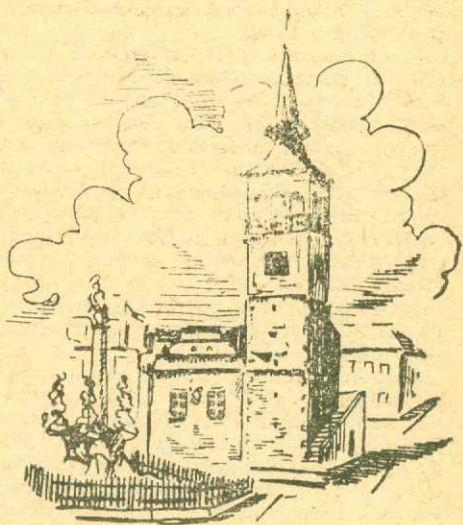

ÜNÖR 1964

Kulturni kalendār
DOBRIŠKA

**Z revolučních bojů pulických cihlářů
a zemědělských dělníků
colloredo-mansfeldského velkostatku**

Založení KSČ ve dnech 14. až 16. května 1921 neznamenovalo ještě okamžitý vznik skutečně pevného a uceleného bolševického útvaru. Cesta, která vedla k založení strany od prvních dělnických vzdělávacích spolků v roce 1867 přes sociální demokracii, byla ve znamení neustálého politického, hospodářského a ideologického boje.

KSČ musela překonávat řadu objektivních politických překážek, musela bojovat s oportunisty ve vlastních řadách, než poučena vlastními chybami a vnitřně zocelena, ukončila v roce 1929 základní bolševizační proces.

Boj sociálně demokratické levice proti oportunistickým pravičákům v roce 1920 a prosincová generální stávka, která byla vyvrcholením poválečné revoluční vlny, měla silnou odezvu i na Hradecku, zejména na Opočensku, kde došlo k prvním organisovaným akcím ještě večer 12. prosince 1920, kdy tehdejší levicový předák Josef Junek z Přerých, přijel z Prahy.

V noci na 13. prosince probíhala v Opočně narychlo sezvaná porada dělnických důvěrníků, odkud se po páté hodině ranní rozjely do všech 13 colloredo-mansfeldských dvorů spojky. Ráno stály všechny panské dvory, obě cihelny (pulická a opočenská) i cukrovar ve stávce a v Opočně se konal protestní tábor lidu, jehož se zúčastnilo přes 500 stávkujících zemědělských a cihlářských dělníků. Dělnictvo zvolilo ve všech dvorech, cihelnách i cukrovaru závodní rady, složené ze dvou třetin z dělníků a vyzvalo k záboru panských dvorů a ostatních závodů. Po zakončení manifestace odešla 200 členná dělnická delegace na okresní politickou správu do Nového Města n. Metují, aby zde okresnímu hejtmanovi předložila resoluci, přijatou stávkujícím dělnictvem.

Závodní rady měly mít kontrolu nad přijímáním a propouštěním dělníků, úpravou pracovního dne, dodržováním osmihodinové pracovní doby. Měly mít rovněž právo kontroly i nad způsobem obdělávání půdy a chovem dobytka, měly kontrolovat odvádění dodávek, kalkulaci cen, nákup strojů a osiva. Měly dbát o řádné spravování zdravotního a sociálního zařízení pro dělníky. Vyvrcholením předložených požadavků byl závěr: Závodní rady měly zabránit případnému zúmyslnému ruinování podniků majitelem, kdy měly uchopit vedení podniků a spravovat je samostatně jak odružstva. Jest pochopitelné, že okresní hejtmanství a správa panství odmítly takovéto závodní rady uznat.

K novému oživení revoluční vlny na venkově došlo v létě 1921. Příčinou byly neustále se zhoršující mzdové a životní podmínky zemědělského dělnictva a prudká nespokojenost rolníků s průběhem pozemkové reformy. I nejdůvěřivější z rolníků poznali, že ze slibů o dalekosáhlých přidělech půdy, má být vyplněna jenom velmi malá část. Vzorem obcházení pozemkové reformy bylo akcionisování opočenského colloredo-mansfeldského panství, kde 1. června 1921 byla založena akciová společnost „Rolnický cukrovar, zemědělské a průmyslové podniky v Podzámčí“. Takto ustavená společnost dostala dle zákona o pozemkové reformě přednostními přiděly většinu zabrané půdy zpět. Tak

spolu s půdou, která velkostatku po záboru zůstala — 2.222 ha — a příslušnými průmyslovými podniky, zůstalo jádro velkostatku prakticky zachováno. Společnosti patřily dva dvory (Pulice a Podzámčí), rybníční a zelinářské hospodářství, lesy, cukrovar, pivovar, pila a dvě cihelny. Navíc byla společnost oživena kapitálem Moravské banky. Z celkového počtu 10.000 akcií se základním kapitálem 10 milionů Kč, vlastnila rodina Colloredo-Mansfeldů 40 % akcií, Moravská banka 10 % akcií a 800 akcionářů 50 % akcií.

Nová společnost snížením mezd a celkovým zhoršením pracovních podmínek se snažila o dosažení maximálních zisků. Tato situace zapříčinila, že ve dnech 8. až 11. srpna 1921 vypukla na celém bývalém panství solidární generální stávka, na podporu požadavků stávkujících cihlářských dělníků v Pulicích. Stávkou byl vinen prokurista Fišer, který odmítal platit dělníky dle rámcové smlouvy na rok 1921 a odmítal rovněž jakékoliv jednání v této věci. Situace byla ještě zkomplikována tím, že prokurista Fišer byl zároveň předsedou odbočky Svazu podorlických kruhovek a z titulu této funkce si byl vědom, že vítězství pulických cihlářů by znamenalo nové boje o zlepšení platů ve všech podorlických cihelnách. Jelikož smírné jednání bylo bezúčelné, byla 10. července 1921 v pulické cihelně oficiálně vyhlášena stávka, která však ihned nebyla zahájena. Místo toho bylo zahájeno jednání s důvěrníky zemědělského dělnictva o solidární akce. Tehdejší dělníci předáci, zejména sociálně demokratický pravicový poslanec Gotvald, však zklamali. Jejich jednání s důvěrníky dvorů a správou cihelny se protáhlo přes měsíc, kdy už žňové práce byly téměř skončeny. Potom teprve — dne 8. srpna — byla zastavena práce. Stávky se zúčastnilo přibližně 1.200 dělníků. Okresní politická správa, která očekávala bouřlivé akce, nařídila posílení posádek četnických stanic v Dobrušce a Opočně. Správce Fišer využil příznivé situace, že v celém okolí byly již žně z větší části hotovy a získal z řad domkářů a drobného rolnictva dostatek stávkokazů. Stávka musela být zakončena 11. srpna kompromisem. I když dělnictvo, vedené mladou komunistickou stranou, tento boj prohrálo, odneslo si z něho poučení k dalším zápasům.

Václav Matouš, prom. hist.

Pořady v únoru 1964

Sobota 1. února 1964 ve 20 hodin pořádá ČSM při 12leté střední škole v Dobrušce v sále sokolovny

Studentský ples

Hraje taneční orchestr „DIXI“ z Vamberka

Neděle 2. února 1964 v 17 a v 19.30 hodin uvede Kino MěstNV v sokolovně český film

Tvář v okně

V hlavních rolích nár. umělec Zdeněk Štěpánek a Ladislav Pešek, Karel Höger, laureát státní ceny, Vlasta Matulová a další.

Úterý 4. února 1964 v 17 a v 19.30 hod. stará česká velmi úspěšná filmová veselohra

Cesta do hlubin študákovy duše

Mládeži přístupno.

Neděle 9. února 1964 v 17 a v 19.30 hod. dánský film

Svět cizinců

Dramatický příběh, v němž hraje hlavní roli svědomí.

Neděle 9. února 1964

Divadelní soubor SVVŠ v Dobrušce sehraje ve 20 hod.
v sále ZK v Sadech pionýrů divadelní představení
Komedie o věji Prvá hra v předplatném.

Úterý 11. února 1964 pořádá SRPŠ při Mateřské škole
v Dobrušce v 19 hodin v sále sokolovny
Zástěrkovou taneční zábavu

Středa 12. února 1964 v 19 hod. v sále ZK v Sadech pionýrů
Hrátky mládeže Hudba – program – tanec

Sobota 15. února 1964 pořádá ZO ČSM
při Okresním stavebním podniku
v 19.30 hod. v sále ZK v Sadech pionýrů
Ples stavbařů

– v 19.30 hodin uvede Kino MěstNV v sokolovně
Sen kapitána Loye, dramatický film NDR

Neděle 16. února 1964 v 17 a v 19.30 hodin
německý špionážní film
Sen kapitána Loye
s Janou Brejchovou v hlavní roli.

Úterý 18. února 1964 v 17 a v 19.30 hodin uvede
Kino MěstNV v sokolovně
Úsměvy letní noci
Švédská komedie o milencích klamaných a klama-
jících. Rozšířený program o film: Město zvané Kodaň.
Příplatek 1,- Kčs. Mládeži nepřístupno.

Sobota 22. února 1964 v 19.30 hodin nový francouzský film
Ďábel a desatero
Rozšířený program o film: Malý cirkus. Přípl. 1 Kčs.

Neděle 23. února 1964 v 8 hodin ráno v zasedací síni
MěstNV připravuje Spolek včelařů
Včelařskou přednášku

– v 17 a v 19.30 hod. uvede Kino MěstNV
v sokolovně nový francouzský film
Ďábel a desatero
Několik příhod velkého pokusitele.
Rozšířený program o film: Malý cirkus
Příplatek 1 Kčs. Mládeži nepřístupno.

– ve 20 hodin v sále ZK v Sadech pionýrů pohostinské
představení členů Národního divadla z Prahy
v pásmu Jaroslava Průchy

Hrdinové okamžiku

Oživlé postavy českých herců budovatelské generace
Národního divadla. Hrají: Národní umělec Zdeněk
Štěpánek, národní umělec Ladislav Pešek, zaslou-
žilý umělec Jaroslav Marvan, zasloužilá umělkyně
Vlasta Fabiánová, zasloužilý umělec Jiří Dohnal, za-
sloužilý umělec Vítězslav Vejražka a zasloužilý umě-
lec B. Záhorský. Druhá hra v rámci předplatného.

Čtvrtek 27. února 1964 v 19 hodin v sále ZK
v Sadech pionýrů

Hrátky mládeže Hudba – program – tanec

Sobota 29. února 1964 v 19 hodin v sále sokolovny
uspořádá TJ SPARTAK
Karneval sportovců

Neděle 1. března 1964 v 8 hod. ráno v sále ZK
v Sadech pionýrů
Výroční členská schůze KSČ

Úterý 3. března 1964 v 19.30 hodin uvede Kino MěstNV
v sokolovně francouzský film

Jak získat úspěch v lásce

Rozšířený program o čs. film: Modré cesty
Příplatek 1 Kčs. Mládeži nepřístupno.

Pořady pro mládež:

Kino MěstNV v sokolovně uvede pro děti:

Neděle 2. února 1964 v 15 hodin filmové pásmo

Letadlem do pohádky

Neděle 9. února 1964 v 15 hodin barevnou pohádku
o dobrém bohatýru, který potrestal zlého vládce

Tajemství pevnosti

Neděle 16. února 1964 v 15 hodin barevný příběh o ježkovi,
který měl rád dechovku

Uprchlík

Neděle 23. února 1964 v 15 hodin sovětský film,
česky mluvený

Zrzek

Příběh chlapce, který šel do světa hledat štěstí.

TJ SPARTAK Dobruška uspořádá v neděli 1. března 1964
ve 14 hodin v sále sokolovny

Dětský karneval

SPORTOVNÍ AKCE

TJ Spartak Dobruška, oddíl košíkové, uskuteční tur-
naj košíkové v sále sokolovny:

Sobota 8. února v 19 hodin Sp. Dobruška—Sp. Hradec Kr.

Neděle 9. února v 10 hod. Sp. Dobruška — RH Pardubice

Neděle 23. února v 10 hod. Sp. Dobruška — T. Týniště n.O.

Charakteristika promítaných filmů

Svět cizinců

Dánský film Henninga Carlsena „Svět cizinců“ zavádí
diváky do prostředí největšího města Jihoafrické Unie Jo-
hannesburgu, žijícího ve znamení apartheidu — systému
rasové diskriminace, uskutečňované tvrdošjně vládou této
země přes odpor všeho pokrokového světa. Podle tohoto
systému má být život jednotlivých ras od sebe co nejprís-
něji oddělen. Běloši se nesmějí přátelsky stýkat s barevný-
mi, kterým je prikazováno žít v uzavřených rezervacích a
jsou jim ukládána další potupná omezení.

Do tohoto prostředí přijíždí z Londýna mladý Angličan,
vychovaný v demokratických zásadách, jimž je každý pro-
jev rasismu cizí. Spřátelí se s mnoha domorodci, přitom
však chce zůstat zadobře i s vládnoucí třídou bohatých
bělochů. Teprve smrt jeho černošského přítele mu jedno-
značně ukáže cestu z tohoto dilematu.

Film „Svět cizinců“ byl vyznamenán Velkou cenou MFF
v Mannheimu 1962.

Sen kapitána Loye

Z Tripolisu do Oslo letělo americkým vojenským letadlem
Super-Constellation několik účastníků a hostů manévru
NATO. Mezi pasažéry je anglický kapitán letectva Loy
a příslušnice amerického letectva Doris Gravesová. Letí
spolu do Norska a těší se na své malé osobní štěstí. Po-
ručík Martin dostal příkaz splnit úkol tajné služby a byl
k posádce přidělen jako navigátor. Zná cíl letadla i ne-
bezpečí, které na ně čeká. Letadlo podle tajných nařízení

přistává na západoněmeckém letišti NATO, kde velitel letadla dostane příkaz, aby nad sovětským územím vysadil lotyšského emigranta barona Studnitz-Sternberga. Ačkoliv posádka ví, že koná zločinnou a mír ohrožující věc, nasadí všechny síly k tomu, aby úkol splnila. Je to pro ni byznis. Provokace je zneškodněna. Neobejde se to bez obětí. Poručík Martin střelil po sovětských stíhačkách, které je vyzvaly k přistání. Doris umírá pod kulkou amerického agenta. Loy poznává, že jeho názor byl špatný. Má možnost si to ověřit při setkání se sovětským důstojníkem, který ve vzdušném boji nad nimi zvítězil. Pochopí, že všechny podobné provokace musí nutně skončit jako tato.

Úsměvy letní noci

Švédský film Ingmara Bergmana „Úsměvy letní noci“ je komedii o lásce, o milencích klamaných i klamajících. Její děj se rozvíjí kolem čtyř žen a čtyř mužů, přičemž ženy jsou nesporně tou aktivnější složkou dění. Volně mění své partnery podle okamžitých potřeb a zálib – bez ohledu na společenské a jiné svazky a závazky. Typickým příkladem této volnosti je herečka Desirée a služebná Petra. A tak svazky, kterými film začíná se v průběhu několika dní – vlastně jediné letní noci – radikálně změní. Volné pojetí erotických vztahů místy hraničí až s cynismem. V tom, že tyto mezníky nejsou nikde překročeny, je velké umění Bermanovo.

Đábel a desatero

Francouzská nová filmová veselohra Đábel a desatero je povídkový film, natočený na biblický námět. Je jakýmsi francouzským protipólem vážně pojatého amerického superfilmu „Desatero přikázání“ z r. 1956. Jeho hrdinou není Bůh, ale đábel a ovšem lidé, kteří nejen ignorují Boží přikázání, ale přímo si libují v neřesti a hříchu. Na sedmi příbězích jsou ukázána nejčastější porušování desatera. Lidská pošetilost, lež, touha po majetku, smyslnost – to jsou zbraně, kterými bojuje đábel, aby svedl lidstvo z pravé cesty. Film natočil mistr povídkového žánru Julien Duvivier ve vynikajícím hereckém obsazení. „Dvacet hvězd – tisíc výbuchů smíchu!“, hlásá o něm francouzský slogan. První část je správná. Druhá již méně, ovšem nelze upřít, že film, který se aspoň v některých příbězích vyznačuje pravým francouzským espretem, skutečně pobaví.

Jak si získat úspěch v lásce

Děj francouzské filmové veselohry „Jak získat úspěch v lásce“ zasadil režisér Michel Boisrond do prostředí dnešní Paříže a jejich drobných obyvatel. První část filmu vypráví historku mladého svobodného redaktora, který to s ženami moc neumí, ale přece se mu podaří po delším úsilí získat dívku, která se mu na první pohled zalíbila. V druhé části poznáváme nejrůznější příběhy mladých novomanželů, v nichž hraje významnou roli paní tchýně a příslušníci francouzské policie, kteří nemají mnoho smyslu pro porušování předpisů. Film je dobře zahrán, vtipně režirován a třebaže jej rozhodně nemůžeme zařadit mezi špičková díla francouz. kinematografie, diváky určitě pobaví.

KULTURNÍ ZPRAVODAJ DOBRUŠKY

vydává Kulturní komise MěstNV v Dobrušce pravidelně v prvních dnech měsíce. Uzávěrka pro každý měsíc do 15.

Změna programu vyhrazena.

Mtz 415 612 64 – N 11 * 41053